

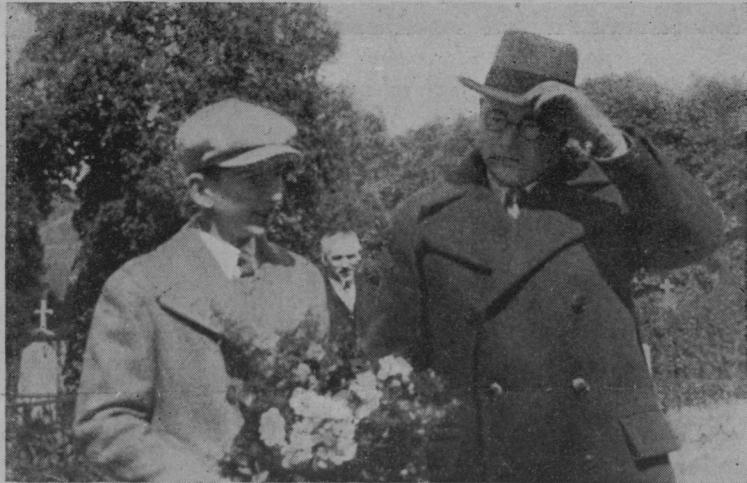
NAŠE SLOKE

PRILOGA SLOVENSKEMU GOSPODARJU

LETNIK III

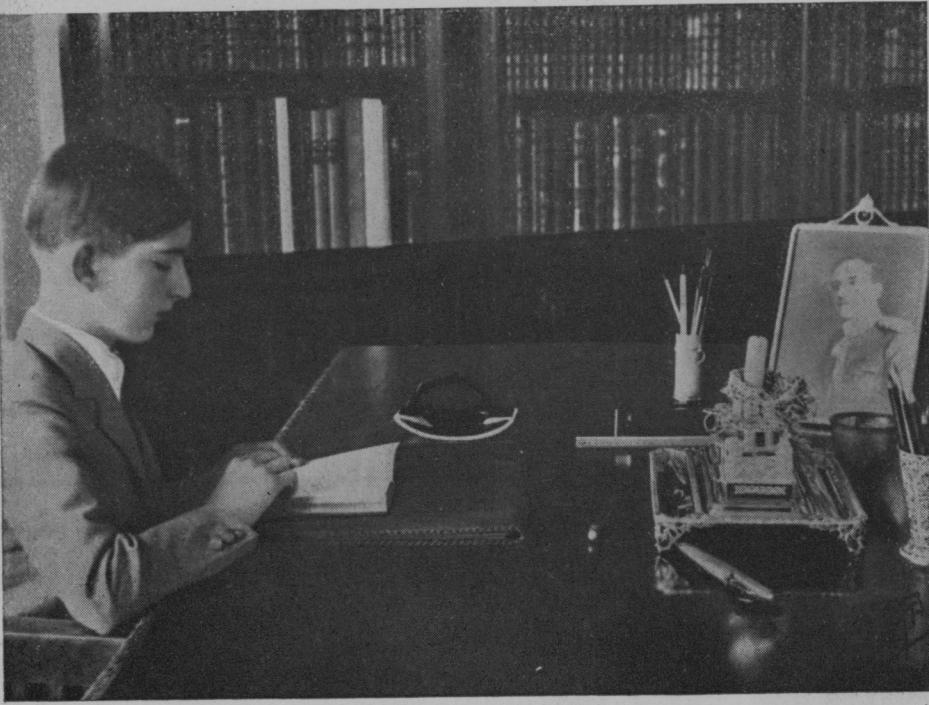
SEPTEMBER 1938

ŠTEV. 9



Kralj Peter II. na Slomšekovem grobu v Mariboru.

V svrhu izpopolnitve šolskega pouka kralj Peter II. potuje v svojem prostem času po Jugoslaviji. V začetku septembra letos je prepotoval kraje ob naši severni meji: Ljutomer, Gornjo Radgono, Apače, Št. Ilj, Pesnico, Maribor in Dravsko določino. V Mariboru je obiskal tudi Slomšekov grob. Tu sta mu prof. Baš in prelat dr. Kovačič razložila pomen Slomškovega delovanja med Slovenci.



Vojvoda Kentski, brat angleškega kralja Edvarda VIII.

na počitnicah pri knezu-namestniku Pavlu na Brdu pri Kranju. (Na sliki v prvi vrsti od leve na desno: knez-namestnik Pavel, tretji: vojvoda Kentski, in poleg njega soprogi vojvode Kentskega in kneza-namestnika.) Letošnje poletje je našo državo obiskalo mnogo odličnih tujcev. Najbolj odličen naš gost je bil angleški kralj Edvard VIII., ki je celih 14 dni brodil po našem Jadranskem morju, ogledoval naše kraje, se razgovarjal z našimi ljudmi ter občudoval lepoto naših krajev. Vsled kraljevega obiska je posetilo Dalmacijo tudi mnogo bogatih Angležev, ki so se v naših krajih izredno dobro počutili. Angleški kralj Edvard VIII. in njegov brat vojvoda Kentski sta dobra prijatelja našega kneza-namestnika Pavla in gotovo to osebno prijateljstvo knezovo dosti pomeni tudi za našo državo. — Knez namestnik Pavel je bil vzgojen na Angleškem in v angleškem duhu. Izredno visoko naobražen in pa odločen vodi previdno in modro kot prvi med kraljevskimi namestniki našo državo, dokler ne bo kralj Peter II. sam prevzel dedščine svojega očeta. Pri skrbi za Jugoslavijo mu mnogo koristi prijateljstvo v inozemstvu.



Kralj Peter II.

se pripravlja, da prevzame dedičino svojega slavnega očeta kralja Aleksandra Uje-dinatelja (slika ga predstavlja v njegovi sobi).

Rojen je bil naš mladi kralj 6. septembra 1923 v Beogradu ter je stopil letos 6. septembra v 14. leto svojega življenja. Naš mladi kralj se uči in šola, kakor vsi naši otroci. Dovršil je že ljudsko šolo in študira sedaj gimnazijo. Zadnje šolsko leto je dovršil z odliko. Naš kralj se mora mnogo, mnogo več učiti, kakor njegovi vrstniki-dijaki v gimnaziji. Poleg predpisane snovi za šole se uči še več modernih jezikov in tudi marsikaj drugega, kar bo pozneje potreboval. Že sedaj zna kralj Peter II. poleg srbohrvaščine angleško, dobro tudi francoščino in sedaj se uči še nemščine. Zelo se zanima naš mladi kralj za zemljepis, fiziko in računstvo ter sploh za tehnične predmete. V svojem prostem času se zabava z igrami in čita rad duhovite in veselle povesti ter narodne ju-naške pripovedke. Rad se igra s svojima mlajšima bratoma osemletnim princem Tomislavom in sedemletnim princem Andrejem. Ob nedeljah in praznikih se jim pridružita še kneževiča Nikolaj in Aleksander, sinova kneza-namestnika Pavla. V šolskih počitnicah pride tudi med druge otroke iste starosti in jim je vselej dober tovarš in prijatelj.

Velika Nedelja blizu Ptuja,

ena najstarejših župnij v naši škofiji, je pred kratkim praznovala 700 letnico svojega obstoja. Vsi župljanji ter bližnji in daljnji sosedji so prihitali na slavnost, da je bilo videti, ko da bi se vršil pri Veliki Nedelji veličasten narodni tabor. Slavnosti so trajale tri dni, v nedeljo, pondeljek in torek, od 6. do 9. septembra. Glavni dan slavnosti je bil praznik 8. septembra, ko sta prišla med Velikonedeljčane oba slovenska škofo: dr. Ivan Jožef Tomažič iz Maribora in dr. Gregorij Rožman iz Ljubljane. Zbranim množicam je spregovoril ljubljanski škof in v klenih besedah proslavil župno cerkev kot skupni dom vseh župljanov. Sveti mašo je daroval lavantinski knezoškof dr. Tomažič. Po sv. opravilu je bilo veliko ljudsko zborovanje, na katerem so pozdravili zastopniki vseh župnij velikonedelsko župnijo. Popoldne so vprizorili v grajskem marofu lepo igro »Naša apostola«, katere sta se udeležila ob veliki množici gledalcev tudi oba slovenska nadpastirja.



»Ljudska fronta« v Španiji oborožuje in vežba tudi ženske za boj.



Vladna letala bombardirajo most pred Madridom.

Spodaj:

Od komunistov opustošena cerkev v Barceloni.



Španski komunisti koljejo naprej.

Pred kratkim je nemški vodja Hitler označil komunistične voditelje za zločinske židove, ki so si komunizem izmislili, da bi laže zagospodarili na svetu. Že dolgo let se opaža, da židje delajo po nekem določenem načrtu. Njihovo prizadevanje je do približno pred 25 leti šlo le za tem, da bi po celiem kulturnem svetu dobili gospodarsko premoč in tako tudi politično oblast nad narodi. Ko so uvideli, da jim to gre prepočasi, oziroma, da ne bi uspeli, so po raznih poskusih prišli na misel, prepričati one, ki

nič nimajo, da so vsa zemlja in vse stvari in reči skupna lastnina vseh. Delavci, ki delajo v tovarnah, morajo biti solastniki tovarne, delavci na polju solastniki zemlje, ki jo obdelujejo itd., in vsi imajo tiste tovarne in tista zemljišča skupaj. Vsi delajo enako, nobeden ni nad nobenim, pravo bratstvo in nesobičnost naj bi vladala med ljudmi. Pri tem pa so seveda mislili ti židje pred vsem na to, kako bi oni sami tisto skupnost vladali, ne da bi sami bili primorani bratsko in nesobično delati. Posrečilo se jim je to v veliki slovenski državi Rusiji. Sami židje vodijo sedaj Rusijo ter imajo oblast nad tem največjim narodom. S pomočjo svojih

naukov o skupni lastnini seveda niso težko pridobili mnogih, ki si želijo vsaj malo svojega ali če že svojega nimajo, da bi vsaj drugi nič svojega ne imeli. Dobro računajo z nevoščljivostjo in zavistjo takih siromakov in jo za sebe izrabljajo. In tako se komunizem širi po svetu, da nas Bog obvaruj. Kjer so pravočasno spoznali to nevarnost za sedanji družabni red, so komunizem hitro potlačili; med narodi, ki so bili vneti za ljudsko vlogo po vzorcu komunistov, so uspeli. Tako so zavladali pred par leti v Mehiki. V Nemčiji so poskušali, a jih je Hitler potlačil. V Franciji se že dolgo pripravljajo, pa jim zaenkrat še ni uspelo. Pač pa je bil videz, da bodo komunisti s pomočjo »ljudske fronte« zavladali v Španiji. Niše pričakovati konca brutalnih bojev v Španiji in ne ve se, kdo bo zmagal. Komunisti v Španiji so dosedaj povzročili mnogo gorja in škode, katere ne bo mogoče popraviti.



Vladni vojaki streljajo s cerkvene strehe.

Spodaj:

Ženske streljajo in se borijo kakor moški.



Mrlji leže po ulicah, ker jih ne morejo sproti pokopavati.



Čikago, eno izmed največjih mest Združenih držav, ki ima več ko pet milijonov prebivalcev in v katerem živi tudi trideset tisoč Slovencev. Čikago bi torej lahko imenovali tretje največje slovensko mesto. Kako velikansko je mesto, moremo sklepati po sliki, ki predstavlja prostore za živino pred klavnico. Prostori čikaške mestne klavnice so trikrat večji kot mesto Maribor.

ne države severne Amerike. Glavno mesto je Njujork, v katerem je poseben del, Vešington imenovan, določen samo za vladne palače in urade. Sredi Vešingtona je kaptol, to je palača, kjer zasedajo ljudski zastopniki. — Ko so leta 1492., torej ravno pred 444 leti odkrili Ameriko, so našli tam že visoko razvito kulturo. Vendar so

takrat osvajalci krajev vse uničili in tudi pomorili večino takratnih prebivalcev. Ustanovili so nova mesta in naselbine, iz katerih so nastala velikanska velemesta. — Prvotni prebivalci Amerike so bili razni rodovi Maya naroda. Značilna je bila pri njih rdeča koža. Ko je Krištof Kolumb pred 444 leti šel na pot, je hotel odkriti pot v Indijo. Po dolgem tavanju po širokem morju je zaledal še neznano zemljo. Bil je prepričan, da je tista zemlja Indija. Zato so ljudem dali naziv Indijanci. Kakor smo že omenili, je bilo pri in po odkritju Amerike mnogo Indijancev pobitih, ostali pa so bili pregnani v zapadne, manj rodovitne in zelo nezdrave kraje, kjer so tekom stoletij skoraj popolnoma izumrli. Na površini sedanjih Združenih držav je baje bilo 30 milijonov Indijancev, danes jih je le še nekaj nad stotisoč. Indijanci se zavedajo, da je njihov boj za obstanek brezuspešen. Še pred 70 do 80 leti, ko je hodil po njihovih krajinah nemški potovalec Karl May, jih je bilo mnogo. Karl May nam indijansko borbo za obstanek krasno opisuje v knjigah, ki jih je izdala Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Najbolj znani sta bili indijanski plemeni Sijuks (Sioux) in Apači. Sijuksi Indijanci so bili zelo nadarjeni in bojeviti, poleg tega so se bavili še s poljedelstvom in živinorejo; apaško pleme pa se je bavilo z lovom in rogom. Šele v zadnjih časih se je posrečilo obe plemeni naseliti v posebnih zaščitenih prostorih v narodnem parku v Združenih državah. Apačev je danes le še kakih šest do sedem tisoč, Sijuksi Indijanci pa kakih 15.000. Čez desetletja bo izumrl še ta ostanek Indijancev po zaslugu — civilizacije.

Indijanski poglavarski Beli orel iz plemena Sijuksi z orlovske perjanico na glavi.



Vasi indijanskega rodu Apači v Združenih ameriških državah.

Amerika in Indijanci.

Svoj čas smo Slovenci radi govorili o Španiji kot »deveti deželi«, kjer se cedi mleko in med. Danes je Španija krvava dežela, kjer se preliva bratska kri. — Slovenci pa še mnogokrat mislimo na neko drugo deželo, kjer je vsakemu dobro biti. To je Amerika. Te celine ne poseda samo ena država, ampak jih je tam več kakor v Evropi, pa tudi različnih narodov je več. Najmočnejša država je na severu, ki pa je enotna država na tvorba le na zunaj, v resnici je pa v njej združenih več samostojnih držav: Združene

ne države severne Amerike. Glavno mesto je Njujork, v katerem je poseben del, Vešington imenovan, določen samo za vladne palače in urade. Sredi Vešingtona je kaptol, to je palača, kjer zasedajo ljudski zastopniki. — Ko so leta 1492., torej ravno pred 444 leti odkrili Ameriko, so našli tam že visoko razvito kulturo. Vendar so

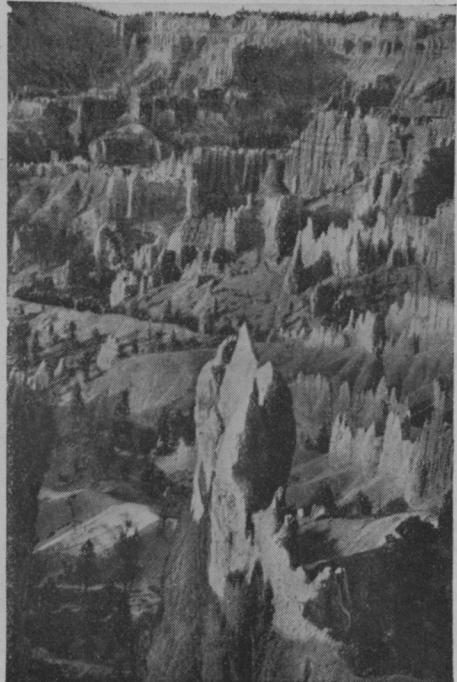
takrat osvajalci krajev vse uničili in tudi pomorili večino takratnih prebivalcev. Ustanovili so nova mesta in naselbine, iz katerih so nastala velikanska velemesta. — Prvotni prebivalci Amerike so bili razni rodovi Maya naroda. Značilna je bila pri njih rdeča koža. Ko je Krištof Kolumb pred 444 leti šel na pot, je hotel odkriti pot v Indijo. Po dolgem tavanju po širokem morju je zaledal še neznano zemljo. Bil je prepričan, da je tista zemlja Indija. Zato so ljudem dali naziv Indijanci. Kakor smo že omenili, je bilo pri in po odkritju Amerike mnogo Indijancev pobitih, ostali pa so bili pregnani v zapadne, manj rodovitne in zelo nezdrave kraje, kjer so tekom stoletij skoraj popolnoma izumrli. Na površini sedanjih Združenih držav je baje bilo 30 milijonov Indijancev, danes jih je le še nekaj nad stotisoč. Indijanci se zavedajo, da je njihov boj za obstanek brezuspešen. Še pred 70 do 80 leti, ko je hodil po njihovih krajinah nemški potovalec Karl May, jih je bilo mnogo. Karl May nam indijansko borbo za obstanek krasno opisuje v knjigah, ki jih je izdala Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Najbolj znani sta bili indijanski plemeni Sijuksi (Sioux) in Apači. Sijuksi Indijanci so bili zelo nadarjeni in bojeviti, poleg tega so se bavili še s poljedelstvom in živinorejo; apaško pleme pa se je bavilo z lovom in rogom. Šele v zadnjih časih se je posrečilo obe plemeni naseliti v posebnih zaščitenih prostorih v narodnem parku v Združenih državah. Apačev je danes le še kakih šest do sedem tisoč, Sijuksi Indijanci pa kakih 15.000. Čez desetletja bo izumrl še ta ostanek Indijancev po zaslugu — civilizacije.



Kaptol z veliko kupolo v Washingtonu.



Znameniti kameni obok v državi Utah (Sev. Amerika). Država Utah je bila nekdaj last Utah-Indijancev.



Veliki kanjon ob veletoku Colorado.